

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

בפני כב' השופט אביחי זורון

בעניין: 1. מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א

המאשימה

נגד

1. לירון דהן

הנאשמים

הכרעת דין

כללי:

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בו יוחסו לו עבירות של תקיפת שוטר, אימים על שוטר והעלבת עובד ציבור.

מדובר באירוע שאירע עת הגיעו הנאשם ושניים מחבריו לאצטדיון רמת גן למשחק גמר גביע בכדורגל. לפני שטח הקופות נמתחה גדר משטרתית על מנת לווסת את התור לקופות, הנאשם וחבריו שעמדו מחוץ לגדר נכחו לדעת כי קרוב משפחה של אחד מחבריו של הנאשם, ע"ה 3, עומד בתור ליד הקופות. משום כך, ועל מנת "לחסוך את התור" אסף ע"ה 3 כסף מהנאשם וחבר אחר שהגיע למשחק, ע"ה 2, קפץ מעל לגדר המשטרתית לעבר הקופות ואז הגיע סדרן, דרש מהנאשם וע"ה 2 שלא לעבור את הגדר, ומסיבה שלא הובררה דיה בראיות קרא לשוטר לעזרה.

לטענת התביעה, בכתב האישום שהוגש ובראיותיה, ניסה הנאשם לטפס על "גדר האצטדיון" ואז ניגש אליו השוטר מאיר סויסה (להלן – "השוטר סויסה"), וביקשו לעמוד בתור לקופה. הנאשם נצמד לכאורה אל השוטר ואמר לו "מי אתה בכלל, סע, סע, מה אתה רוצה", השוטר שב וביקשו להמתין בתור אולם הנאשם הצמיד מצחו לראש השוטר ודחף אותו לאחור בידו הימנית.

הנאשם המשיך ואיים על השוטר באמרו "אני אביא לך עכשיו אנשים שיזיינו לך את הצורה, אני מאשקלון, ובעת מעצרו אמר "אני אראה לכם מה זה, יא זבלים".

התשתית הראייתית:

להוכחת כתב האישום ביקשה התביעה תחילה להעיד את השוטר סויסה ואולם משהתברר כי העד אינו זוכר דבר מהאירוע אלא עונה על בסיס דו"ח הפעולה שרשם, ומתוכו בלבד, הוסכם כי כל המסמכים שנרשמו בגין הארוע ומהווים את ראיות התביעה יוגשו מכוח הקפאת הזכירה בעבר, כך לגבי כל העדים – השוטרים שרשמו מסמך כזה או אחר.

בנסיבות אלה הוגש דו"ח הפעולה של השוטר סויסה (ת/1), זכ"ד שרשם (ת/2), דו"ח מעצר שמילא (ת/3), וכן הוגשו הודעת הנאשם בחקירתו (ת/4) ומזכר שרשם השוטר מוטי סעדה (ת/5).

מטעם ההגנה העידו הנאשם עצמו ושני חבריו (ע/ה-1-3) וכן הוגש דו"ח הקצין הממונה (נ/1).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

על פי דו"ח הפעולה ת/1, הבחין השוטר סויסה בנאשם כשהוא מנסה לטפס על גדר הקופות (ולא על גדר האצטדיון כרשום בכתב האישום) וביקש ממנו לעמוד בתור כמו כל אזרח.

הנאשם נצמד לכאורה אל השוטר ואמר לו "מי אתה בכלל, סע, סע, מה אתה רוצה", השוטר שב וביקשו להמתין בתור אולם הנאשם הצמיד מצחו לראש השוטר ודחף אותו לאחור בידו הימנית, בשלב זה הסתובב הנאשם והלך כשהשוטר סויסה והשוטר סעדה הולכים אחריו. או אז הסתובב הנאשם לעברם ואמר לשוטר סויסה "אני אביא לך עכשיו אנשים שיזיינו לך את הצורה, אני מאשקלון"

על פי דו"ח המעצר ת/3 אמר הנאשם לשוטר סויסה בעת מעצרו: "אני אראה לכם מה זה, יא זבלים". על פי המזכר שנרשם ע"י השוטר סעדה (ת/5) ראו השוטרים ("הבחנו" להבדיל מ"הבחנתי", א.ד.ת.) שלושה חשודים, ולא אחד, אשר מנסים לטפס על הגדר, השוטרים ניגשו לחשודים, הזדהו כשוטרים ולפתע זיהה השוטר סעדה כי הנאשם ("החשוד" במזכר, ללא ציון שמו של אותו חשוד בגוף המזכר) "פונה לשוטר מאיר סויסה, מתקרב אליו, ומאיים עליו. החשוד הדף את השוטר מאיר סויסה בעזרת ידו ימינו... ומאיר הודיע לחשוד שהינו עצור בגין... החשוד התלווה אלינו ללא כל התנגדות...". על המזכר לא מצויינים תאריך ולא שעה, לא ניתן לדעת מתי נכתב מזכר זה, ובהתחשב בשלל הפערים הר"מ המשקל שינתן למזכר ת/5 יהיה נמוך ביותר.

על פי דו"ח הקצין הממונה שהוגש (נ/1) שמע הקצין הממונה את העובדות מפי "רס"מ אבי בצלאל" - גובה הודעת הנאשם, לפני שהחליט על כליאת הנאשם, ולא מפי השוטר סעדה או השוטר סויסה, כל זאת בשעה 20:20, בעוד שחקירת הנאשם על ידי רס"מ בצלאל החלה רק לאחר כתיבת דו"ח הקצין הממונה, בשעה 20:25. יש בכך כדי לבטא בעייתיות באופן ניהול הארוע ווהחלטה על מעצרו של הנאשם, אך לא מצאתי כי בעייתיות זו משפיעה על טיב הראיות במשפט.

מטעם ההגנה העיד הנאשם והעידו שני חבריו, עדותו של ע"ה 3 לא תרמה לראיות בתיק היות שהוא - שקפץ תחילה מעל הגדר "לקצר תורים" - היה רחוק ממקום הארוע והעיד על דברים שראה מרחוק, "שפת גוף" כהגדרתו, אך לא היה יכול לשמוע.

הנאשם העיד להגנתו, סיפר כי נדחף אחורנית על ידי השוטר ובסערת רגשות אמר לשוטר "אני אדאג לזיין אותך". הנאשם אישר כי ביקש לפנות ביוזמתו לשוטר סויסה בזמן חקירתו בנקודת המשטרה שהוקמה במקום ולהתנצל בפניו, הנאשם העיד כי אמר לשוטר "כל מה שהיה לא צריך לקרות, אני לא טיפוס שמחפש בעיות וגם הוא לא היה צריך להתנהג איך שהתנהג".

יצויין כי בחקירתו במשטרה מסר הנאשם כי פנה הצידה ואמר "לעצמו", לדבריו: "אני אדאג שיזיינו אותי", בעוד שבבית המשפט העיד כי אמר את הדברים ניכוחה לשוטר סויסה מתוך סערת רגשות.

עד ההגנה 2, חברו של הנאשם שעמד לידו בשעת המקרה העיד כי "כשהשוטר דחף את לירון לירון אמר לו אני אזיין אותך"

דיון

1. מקיבוץ הדברים עולה כי קיים ספק בשאלה האם דחף הנאשם את השוטר סויסה, הן בשל הבעייתיות שאוזכרה לעיל ביחס לגדר שניסו לטפס עליה (קופות או איצטדיון), לכמות האנשים שניסו לטפס (ע"ה 3 או "כל החשודים") והן בשל עדות ע"ה 2 שלא מצאתי, למעט הזהירות הנדרשת בהיותו חברו של הנאשם, כי מהימנות עדותו כורסמה.

יצויין כי השוטר סויסה והנאשם היו קרובים זה לזה ולכן אותה "פעולת תקיפה" המתוארת במזכר של השופט סעדה יכולה להיות גם פרשנות של סיטואציה בה השוטר דוחק את הנאשם אחורנית - כדי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

להרתיעו מלטפס על הגדר, דבר שהשוטר על פי מזכרו חשב שהנאשם מתכוון לעשות – בעוד הנאשם מנסה לעמוד איתן על מקומו, פעולה המתאימה יותר, באופן דווקני, להכשלת שוטר מאשר לתקיפתו.

משכך, אני מזכה מחמת הספק את הנאשם מאשמת תקיפת שוטר.

2. לעניין האיומים:

סעיף 192 לחוק העונשין התשל"ז – 1977 קובע לאמור:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים".

מדובר בעבירה התנהגותית, השגת המטרה איננה תנאי מהתנאים התנאים הצריכים לגיבוש העבירה, ועל התביעה הנטל להוכחת מודעותו של העושה ליסודותיה העובדתיים, בנוסף להוכחת יסוד נפשי מיוחד של מטרה להפחיד או להקניט.

טרם אכנס לדקדוקי העבירה, צריך לזכור כי יש והאיום הוא ברור וחד-משמעי, ואז ההכרעה לגביו היא ודאית, ויש והאיום יכול להשתמע למספר פנים ולכיוונים שונים בהתאם לנסיבות אליהן ניתן לקושרו. או אז, עלינו להפעיל את התנאים שיפורטו בהמשך בקפידה יתרה ולערוך בהם שימוש מושכל.

כך ביטאה זאת כב' הנשיאה, השופטת ד. בייניש:

"לא כל התייחסות שלילית לאחד או יותר מהתחומים המוזכרים בסעיף 192 עולה כדי איום. יש והאיום הוא ברור וחד-משמעי, כאשר הוא מפורש ובוטה. יש ומתעורר קושי בהכרעה אם אכן מדובר בביטוי מאיים. כך, באשר לביטויים גבוליים שיש בהם איום נרמז או איום מוסווה וכך, לעיתים, בביטויים בעלי משמעות מאיימת בנסיבות המיוחדות של המאיים. החשיבות שיש לסיווג ביטוי כ"איום" במובנו העבריני נובע מן ההגבלה האינהרנטית הקיימת בעבירת האיומים על חופש הביטוי של הפרט. סיווגו של ביטוי כ"איום" מוציא את הביטוי אל מחוץ לתחום הביטוי המוגן והופך את האדם שביטא אותו לעבריין...במקרים אלה יידרש בית המשפט למצוא את האיזון בין השיקולים המתחרים - הגנה על חופש הביטוי מזה והגנה על שלווה נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט מזה - המתאים לנסיבות העניין. בית המשפט יידרש בכל מקרה לבחון את הנסיבות המיוחדות של העניין שבפניו תוך שהוא מנחה את עצמו על פי התכליות הכלליות עליהן עמדנו לעיל. בחינה משולבת זו היא שתקבע את התוצאה בכל מקרה ומקרה" (רע"פ 2037/04, לם נ' מדינת ישראל, תק-על 2006(1), 66, עמ' 73).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

ואוסיף לכך את דבריו של כב' השופט הנדל, בע"פ 7293/02 ששון אלי נגד מדינת ישראל (פדאור (לא פורסם) (16)04 (148):

"נסכם במישור הכללי. נדמה כי במקרים הקשים להכרעה חשוב יהא לפרק את עבירת האיומים למרכיביה השונים. כל רכיב תופס מקום משלו. בין היתר יהיה צורך לבחון את זהותו של המאיום, דרך האיום, סוג הפגיעה, מהות הכוונה וזהותו של קולט האיום."

3. היסוד העובדתי

א. "המאיים" - על האיום לפנות ל"אדם", והגישה הנוהגת היא לראות באדם זה בן אנוש גרידא, ולא "גוף משפטי".

ב. האיום - על ה"איום" להיות "רציני וממשי" וזאת להבדיל מאיום סרק (ע"פ 724/76 אברג'יל נ' מדינת ישראל, פד"י ל"ב (1) 141 וע"פ 624/81 וינטראוב נ' מדינת ישראל, פד"י ל"ו (4) עמ' 376, בעמ' 384). לעומת זאת איום סרק הוא שאין מאחוריו כוונה לממשו ולהוציאו לפועל.

אולם, גם אם הכיר המחוקק בשקט הנפשי של הפרט כערך מוגן מפני פגיעה שלא כדין, אין לבחון את יסוד "האיום", הוא היסוד הפיזי שבעבירה לפי סעיף 192, לפי קנה מידה סובייקטיבי של האדם כלפיו הופנה האיום.

"יש לבחון את השאלה אם הדברים שנאמרו על ידי הנאשם נשאו אופי של איום, לפי המבחן של השפעתם האפשרית על האדם הרגיל ולא לפי הרגשתו הסובייקטיבית של האדם שאליו הם כווננו" (ע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל, פד"י מ"ג (3) עמ' 373 בעמ' 384).

מכאן עולה, שאפילו לא היה באיום כדי להפחיד מתלונן מסוים במקרה נתון, אפשר שיהא בכך די כדי לבסס הרשעה בעבירה זו, אם הוא עונה על המבחן האובייקטיבי של הטלת מורא על האדם הסביר. (ר' קדמי, על הדין הפלילי, חלק שלישי מהדורת תשנ"ה, בעמ' 1271).

עוד נקבע בפסיקה כי יש להבחין בין "איום", "התראה" ו"הבעת דעה" (ע"פ 103/88 משה ליכטמן נגד מדינת ישראל, פ"ד מג(3), 373) גם בהן "יש להביא את השומע הסביר לכדי פחד מפני הרעה הצפויה לו, ולערער את שלוות נפשו. שאפילו מביאות אמרות כאלה לידי הפחדת אדם רגיל, ואפילו מתלוות להן הכוונה להפחיד, אין הן תמיד בגדר "איומים", כשביסוד האמרה עומד הרצון להביא את השומע למודעות בדבר תוצאה פוגענית אפשרית בו." (דברי השופט גולדברג בפרשת ליכטמן שצוינה לעיל).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

שני מבחנים אפשריים ישמשו לבחינת האמרה. האחד 'מבחן השליטה' הבוחן את שליטתו של הדובר או השפעתו האפשרית על קרות התוצאה עליה מתריע אומרה והשני 'מבחן המהות' הבוחן את טיבו ומהותו של הנאמר (לעניין זה ראה פרשת ליכטמן).

'מבחן השליטה', די שיתקיים בחלק מהביטויים ששוגרו ע"י הנאשם, כדי שההתייחסות להודעה בכללותה תהא כאל איום ממשי. "המאויים הסביר" אינו צריך להיזקק לפרשנויות מפולפלות, כדי לדעת אם בכוונת "המאויים" לממש את איומיו או שהוא "רק" משתעשע בלשונו. המבחן צריך להיות מבחן של הבנה בסיסית, שהינו "הטלת אימה מפני רעה צפויה שיש בה כדי לפגוע באחד הערכים המנויים בסעי' 192 לחוק כגון שלמות הגוף והחירות" (רע"פ 88/04 הלל ורטהיימר נ' מ"י, דינים עליון, כרך סז).

ג. **"על אדם"** - על דברי האיום שהופנו כלפי פלוני להיקלט על ידו, קרי, לא מספיק כי נזרקו לחלל האוויר איומים, אלא כי אותם איומים אף נשמעו ונקלטו ע"י אדם.

ד. **"בכל דרך שהיא"** - יכול שתהא גם בדרך מילולית ויכול בכל דרך אחרת לרבות בהתנהגות (וראה בעניין ליכטמן הנ"ל) וכן ראה גם ע"פ 461/80 יהודה עשור ואח' נ' מדינת ישראל, פד"י ל"ה (1) 451.

ה. **"בפגיעה"** - "בהתערבות" פסולה כלשהי. בין אם יש בה כדי לגרום "נזק" מוחשי ובין שהיא נותרה ערטילאית.

ו. **"שלא כדין"** - ללא הצדקה מכוחה של הגנה מהותית הקבועה בדן (הדן הכללי ולא דווקא הפלילי). **"... איום לפגיעה הוא כדין אם הדן מתיר את הפגיעה באופן שבו היא נעשית"** (עניין ליכטמן הנ"ל), לעומת ע"פ 257/79 מנחם סווירי נ' מדינת ישראל, פד"י ל"ד (3) 757 (בעמ' 773) המאבחן פגיעה שנעשתה "שלא כדין" אם היא מהווה עבירה על פי דיני העונשין.

ז. **רשימת הערכים המוגנים** - בסעיף מפורטים מאפייני האיום בפגיעה ב"גוף", ב"חירות", ב"נכס", ב"שם הטוב" וב"פרנסה".

4. היסוד הנפשי

היסוד הנפשי הנדרש בעבירת האיומים הינו **"בכוונה להפחיד את האדם או להנקיטו"**.

בעניין ליכטמן המוזכר לעיל ציין כב' השופט גולדברג :

"מניעת ההפחדה וההקנטה לשמן, היא שעומדת ביסוד האינטרס החברתי המוגן בעבירת

האיומים שבסעיף 192. רוצה לומר, אינטרס החברה להגן על שלוות נפשו של

הפרט Person's Peace Of Mind מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

5. לטענת הסנגור, אשר אף הביא אסמכתאות מהפסיקה לדבריו, הביטוי "אני אזיין אותך" אינו אלא "אמירה שלמעשה הפכה להיות שגורה, שאין לראות בה איום אלא שפה גם אם נחותה או שפת רחוב".

לטענת הסנגור כוונת הנאשם היתה לכך שהוא יוכל להתלונן על השוטר סויסה במח"ש. בת"פ 5677/07 (שלום ירושלים, 2.2.09) שצוטט על ידי הסנגור קבעה כב' השופטת דותן (כתוארה דאז) כהאי לישנא:

"ניתן לזהות איום אסור, בין היתר, על פי הנסיבות שבהן ניתן לו ביטוי ועל פי המסר הגלום בו, שנועד להטיל אימה ביחס לדרך פעולתו של האדם המאיים. בנסיבות העניין איני סבורה כי יש לזהות את הביטוי "אני אזיין אותך" המיוחס לנאשם... עם לשון "איומים" שבהוראת החוק. בענייננו למותר לציין, לא היה ביכולתו של הנאשם להביא למימוש "האיום", וגם איני צריכה לפרשנויות מפולפלות כדי לקבוע שאדם סביר בנסיבותיו של אוחיון, היה מבין שאין בכוונת הנאשם לממש את איומו. המדובר אם כן בלא יותר מאיום סרק חסר משמעות, ולפיכך החלטתי לזכות את הנאשם גם מעבירה זו".

כן הביא הסנגור לתמיכה בטענותיו את החלטתו של כב' השופט משה אלטר בת.פ. 6652/07/08, מדינת ישראל נגד שקולניק (שלום, עכו, 26.10.09) ממנה עולה כי:

"המלים "אני אזיין אותך" נושאות, לכאורה, אופי של איום, לצערי השימוש במילים בוטות אלה הפך במקומותינו לשימוש כמעט יום יומי. הן מבטאות יותר מתן פורקן לכעס ועצבים ואין בהן, בהקשר בו הן נאמרו במקרה שבפניי, כדי לנטוע באדם הסביר פחד או חרדה..."

6. עם כל הכבוד הראוי, אני סבור כי גישה זו מוטעית ואינה עולה בקנה אחד עם מדיניות ציבורית נכונה, קל וחומר מדיניות המבקשת להילחם באלימות הרחוב כ"צורך השעה". הערך המוגן, "מניעת ההפחדה וההקנטה לשמן, אינטרס החברה להגן על שלוות נפשו של הפרט" (ר' לעיל, כב' השופט גולדברג בענין ליכטמן), אינו יכול לסבול "התדרדרות" של השפה כבסיס להפיכת מילים שעל פי לשונן מהוות איומים לכל דבר וענין ל"שפת רחוב נחותה" המשולה לקללה או העלבה בלבד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

לא זו בלבד שאדם אינו צריך לעצור ולחשוב מה מידת תוחלת המימוש של אותו איום, רק דברי איום מופרכים על פניהם, דברים שאדם סביר יתפוס כ"דברי הבל ורעות רוח" מייד עם אמירתם, יכול מההגדרה הפלילית של דברי איום, אף שלכאורה איום משתמע מהם. גם בעובדה שדברים נאמרים בשעת "כעס ועצבים" אין כדי להוציאם מגדר איום ולהכניסם לגדר "פורקן". איומים, כעס, עצבים ופורקן שייכים לרוב לעולם תוכן אחד.

אמירת מילים לצורך פורקן של כעס ועצבים אינה סותרת את היותם איומים, נהפוך הוא, המאיים מבקש למצוא פורקנו דווקא באיום ובהקנטה, אם לא יהיה אפקט של איום או הקנטה לדברים הנאמרים לא יושג הפורקן המיוחל.

כב' השופט (כתוארו אז) ברק, אמר בעניין ליכטמן, את הדברים הבאים :

"משמעותו של יסוד נפשי זה הינו, כי המאיים הציב לנגד עיניו את המטרה של הפחדה והקנטה, כלומר, כי שאיפתו – ולא המניע שדחפו לעשות את המעשה – הייתה להשגתו של יעד זה... לדעתי, יסוד נפשי זה מתקיים במקום שלמאיים היתה מודעות, ברמה גבוהה של הסתברות, כי היעד של הפחדה או הקנטה יתממש עקב איומו, גם אם אין לו שאיפה לכך... "

7. המילים "אני אדאג לזיין אותך" שהנאשם מודה שאמר אותם לשוטר סוויסה, על אף מובנם המיני, משמעותן שהמאיים יפגע במאויים בדרך כלשהי :

"מבחינה לשונית התמונה מעט מעורפלת. "לזיין" פירושו לשגול, אבל המשמעות הורחבה ופירושו של הפועל לפגוע במישהו, לא בהכרח באופן פיזי, אלא גם ברכושו, בכספו ובמוניטין שלו". (רוביק רוזנטל, "ז.י.ן פלילי ומילון העייפות הצה"לי", מעריב 12.3.09)

גם כב' השופט צ' סגל התווה קווים "לדמותו" של ביטוי זה :

"איזו משמעות נסתרת אצורה במילים "אני אזיין אותך"? האם המדובר כלל באיום, סרק או ממשי? האם בהשפלה? בשלב זה אנסה לבחון באיזה מצב נפשי נפגשו הנצים בליל יום 15.2.07. בעדותו סיווג הנאשם את אותן מילים אך כ"פליטת פה", איום שבטעות נהגה, לא ביטוי לאיום מכוון (עמ' 117). דא-עקא, שלפנינו אכן איום, אמנם - בחינת מטאפורה, בה רב הנסתר על הגלוי. איום שכזה מכוון מתח אצל המאויים, שהרי, לכאורה, מקופלת בגדרו ההבטחה לגרימת נזק ממשי, פיזי או אחר, באופן הזורע מורא וחשש בלב האדם הסביר (ראו: רע"פ 11043/04 גבריאל לידני נ' מדינת ישראל, תקדין-עליון 2005(1) 3325, 3326; ע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 373; להלן: "פרשת ליכטמן")."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

כפי שציין כב' השופט גולדברג בפרשת ליכטמן, התשובה לשאלה האם דברים שנאמרו מהווים איום אם לאו תלויה במבחן אובייקטיבי, ובלשונו: "לא רגישותו או אטימותו של מי שהדברים היו מכוונים כלפיו, הם שקובעים אם יש בדברים משום איום או לאו" (שם, 378). הרציונל הנו אפוא, מניעת דברי האיומים כשלעצמם, ללא תלות בשאלה האם נטעו הדברים אימה ופחד בליבו של השומע הספציפי שאליו הופנו, "להקדים רפואה למכה", אפילו נותר האיום עקר".
(ת.פ. 3021/07, מדינת ישראל נגד אלי אבשלום (מחוזי י-ם, 2.3.09), פורסם בנבו).

8. לטעמי, כאשר אין הכרח ביעד של הפחדה אלא די בהקנטה כדי למלא אחר יסודות הסעיף, מצטמצם ממילא משקלה של תוחלת מימוש האיום בהכרעה האם מדובר באיום, בקללה או בשפת רחוב נחותה.

"הקנטה" על פי מילון אבן שושן הינה "הכעסה, הרגזה, עשית מעשה שיש בו כדי לעורר רוגז" (אברהם אבן שושן, המילון החדש, הוצאת קרית ספר בע"מ ירושלים, 1988).
ברי בעיני כי כאשר הסיטואציה בה נמצאים המאיים והמאויים היא של הסלמה וסערת רגשות, ודאי שיש בביטוי "אני אדאג לזיין אותך", במיוחד כשהוא נאמר ע"י אזרח לאיש חוק, כדי לגרום כעס ורוגז, ולו מחמת הפגיעה הנגרמת באוטוריטה של איש החוק וביכולתו לבצע את תפקידו, החוק אינו דורש יצירת פחד דווקא אצל המאויים, די בכך שיוקנט כאמור.

לטענת הנאשם כאמור, לא הובן כהלכה וכוונתו היתה שהוא יתלונן על השוטר סוויסה במח"ש או לפני מפקדיו באצטדיון.

אין ספק שלו היה הנאשם אומר לשוטר סוויסה "אני אתלונן עליך במח"ש", היו דבריו נכנסים תחת ההגנה של "מעשה כדין" שהנאשם היה רשאי לעשותו ולא היו נחשבים כאיום אסור, ואולם משעה שבחר הנאשם לומר "אני אדאג לזיין אותך" והותיר את כוונתו הפנימית מוסתרת, אין כוונתו הפנימית, אם אכן היתה כזו, מעלה או מורידה מפליליות הביטוי שבחר בו.

לאור מסקנותי אלה בדבר זהות ולבוש הדברים שנאמרו אני מרשיע את הנאשם בעבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

9. לעניין העבירה של העלבת עובד ציבור, על פי דו"ח המעצר (ת/3) שמילא השוטר סוויסה, אמר לו הנאשם בעת מעצרו "אני אראה לכם מה זה, יא זבלים", לטענת ב"כ הנאשם, עצם העובדה שהנאשם לא נחקר בגין עבירה זו תחת אזהרה שומטת את הקרקע מתחת היכולת להאשימו בעבירה זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 דצמבר 2009

ת"פ 4381-08 מ.י. מדור תביעות פלילי ת"א נ' דהן

אף שרצוי היה שנאשם ייחקר תחת אזהרה ויוטחו בפניו כל העובדות המבססות עבירות שלכאורה ביצע, אינני סבור כי אי מימושה של הזכות פוגע בנאשם באופן המצדיק מחיקת העבירה מכתב האישום. שונה הדבר כאשר נסיבות העניין מביאות לפגיעה ביכולתו של אדם להתגונן נוכח פער הזמנים שבין החקירה להגשת כתב האישום, ואולם כשאין רגליים לכך שהגנתו של הנאשם התקפחה, העובדה הפורמלית שלא נחקר הנאשם תחת אזהרה על עבירה פלונית אינה מחייבת מחיקת אותה עבירה מכתב האישום כלל ועיקר.

אם התלבטתי באשר לעבירת תקיפת השוטר, על בסיס האפשרות שפרשנות מוטעית נתנה לה צביון של עבירה, אני מאמין כי השוטר סוויסה רשם את המילים אותם אמר הנאשם בדו"ח המעצר שמילא, שאחרת – ולא הונחה תשתית עובדתית לסברה כזו כלל, רשם השוטר מילים שלא נאמרו כשהוא טופל על הנאשם עבירה שכלל לא ביצע.

העובדה שהנאשם טרח להתנצל, מיוזמתו, בפני השוטר, (אף שבחקירתו הנגדית טען שאין לראות את פנייתו לשוטר כהתנצלות) מחזקת מסקנה זו.

הנאשם הובל מהמקום בידי השוטרים, קשה לדעת באיזה שלב של מעצרו אמר את המילים אך קיימת סבירות לא מעטה שהן נאמרו כאשר הנאשם כבר לא היה סמוך לע"ה 2 ולכן זה לא שמע את הנאשם אומר אותן מילים.

העובדה שהנאשם מודה שהיה אותה עת בסערת רגשות אף בה יש לשמש תימוכין לכך שמילים אלו שנרשמו ע"י השוטר סוויסה אכן נאמרו.

בניגוד לביטוי "אני אדאג לזיין אותך", המילים "אני אראה לכם מה זה, יא זבלים" מהוות בעיני העלבת מושא אמירתם ואינן עלות כדי איומים, בעיקר נוכח כלליותן וסתמיותן.

נוכח מסקנותיי אלה, אני מרשיע את הנאשם גם בעבירה של העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ניתנה היום, ו' טבת תש"ע, 27.1.2010, במעמד הצדדים

אביחי דורון, שופט